

Til: Universitetsstyret
Fra: Universitetsdirektøren

Sakstype: Vedtakssak
Møtesaksnr: V-sak 31-24
Møtenr: 4/2024
Møtedato: 14. mai 2024
Notatdato: 3. mai 2024
Arkivsaksnr: 2015/2807
Saksansvarlig: Ingrid Sogner
Saksbehandler: Sofia Elamson

UiO:Livsvitenskap etter 2024

Hovedproblemstillinger i saken

UiO:Livsvitenskap ble opprettet som en tverrfaglig strategisk satsing av Universitetsstyret i mars 2015 ([V-sak 6](#)) fulgt av et vedtak om videreføring av satsingen i mai 2020 ([V-sak 3](#)). Nåværende virkeperiode opphører 31. desember 2024 og UiO:Livsvitenskap vurderes videreført for en ny virkeperiode.

UiO:Livsvitenskap fikk i 2022 i oppdrag å utforme en strategi som definerer satsingens aktiviteter og tiltak etter nåværende virkeperiode og frem mot 2030, inklusive forslag om tematisk fokus og overordnede prioriteringer som grunnlag for en videreføring av satsingen. Utkastet ble diskutert i Universitetsstyret i september 2023 ([D-sak 5](#)) hvor også status for satsingens aktiviteter ble presentert ([I-sak 21](#)). Strategien er deretter blitt oppdatert og godkjent i UiO:Livsvitenskaps styre (vedlegg 1). UiO:Livsvitenskap har som videre vedtaksunderlag også levert et dokument med beskrivelse av hvordan satsingen og dens aktiviteter kan organiseres i en ny virkeperiode (vedlegg 2).

Saken «UiO:Livsvitenskap etter 2024» ble diskutert i rektoratmøte 4. april, med konklusjonen å anbefale en videreføring av UiO:Livsvitenskap for fem nye år. Saken ble også diskutert i dekanmøtet og IDF.

FORSLAG TIL VEDTAK

Satsingen UiO:Livsvitenskap videreføres for perioden 1. januar 2025 til og med 31. desember 2029 i tråd med vedlagte strategi- og organisasjonsdokument.

UNIVERSITETET I OSLO

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Ingrid Sogner
avdelingsdirektør

Vedlegg

Fremleggsnotat

Vedlegg 1: Strategi for UiO:Livsvitenskap

Vedlegg 2: UiO:Livsvitenskap 2025-2029

Fremleggsnotat

Møtesaksnr: V-sak 31-24
Møtedato: 18. juni 2024
Notatdato: 3. mai 2024
Arkivsaksnr: 2015/2807

Fra: Universitetsdirektøren
Til: Universitetsstyret

Saksbehandler: Sofia
Elamson

UiO:Livsvitenskap etter 2024

Bakgrunn

UiO:Livsvitenskap ble opprettet som en tverrfaglig strategisk satsing av Universitetsstyret i mars 2015 ([V-sak 6](#)) fulgt av et vedtak om videreføring av satsingen i mai 2020 ([V-sak 3](#)). Nåværende virkeperiode opphører 31. desember 2024 og UiO:Livsvitenskap vurderes videreført for en ny virkeperiode.

UiO:Livsvitenskap fikk i 2022 i oppdrag å utforme en strategi som definerer satsingens aktiviteter og tiltak etter nåværende virkeperiode og frem mot 2030, inklusive forslag om tematisk fokus og overordnede prioriteringer som grunnlag for en videreføring av satsingen. Utkastet ble diskutert i rektoratmøte i august 2023, i dekanmøte samme måned samt i Universitetsstyret i september 2023 ([D-sak 5](#)) hvor også status for satsingens aktiviteter ble presentert ([I-sak 21](#)). Satsingen mottok positive tilbakemeldinger i alle tre møtefora både når det gjelder strategien og satsingens aktiviteter og resultater. Strategien er deretter blitt oppdatert i henhold til tilbakemeldinger og godkjent i UiO:Livsvitenskaps styre, se vedlegg 1. UiO:Livsvitenskap har som videre vedtaksunderlag også levert et utkast med beskrivelse av hvordan satsingen og dens aktiviteter kan organiseres i en ny virkeperiode. Utkastet ble diskutert i dialogmøte med UiOs ledelse 14. mars og deretter ferdigstilt etter innspill under UiO:Livsvitenskaps styreseminar 20.-21. mars, se vedlegg 2.

Saken «UiO:Livsvitenskap etter 2024» ble diskutert i rektoratmøte 4. april, med konklusjonen å anbefale en videreføring av UiO:Livsvitenskap i perioden 1. januar 2025 til og med 31. desember 2029. Saken er deretter behandlet i dekanmøtet samt IDF. I styresaken i mai d.å. ble styret orientert om UiO:Livsvitenskaps rolle inn i den faglige utviklingen innen livsvitenskap ([I-sak 11-24](#)).

Hovedproblemstillinger

- Livsvitenskapsfeltet har de siste ti årene gjennomgått store endringer med betydelig teknologisk utvikling på en rekke områder og en bredere forståelse av feltet med mer bevissthet om blant annet bærekraft, miljø og biodiversitet. Denne utviklingen avspeiles i UiO:Livsvitenskaps strategidokument.
- UiO skal være en viktig aktør innen livsvitenskap, både nasjonalt og globalt. Tverrfaglighet og utvikling av «konvergens» har vært sentralt for å lykkes med denne ambisjonen, hvor UiO:Livsvitenskap har hatt en sentral rolle.
- UiO:Livsvitenskap har vært et viktig verktøy for universitetsledelsen til å fremme tverrfaglighet innen livsvitenskapsfeltet, blant annet gjennom å kartlegge potensialet for samspill mellom enheter

UNIVERSITETET I OSLO

på tvers av UiO og ved å initiere og støtte tiltak og aktiviteter som ikke naturlig hører inn under noen av enhetene.

- Et sterkt og tydelig fokus på livsvitenskap ved UiO vil være viktig frem mot innflyttingen i Livsvitenskapsbygget i 2026. UiO:Livsvitenskap har hatt en sentral rolle som bidragsyter i prosessen for organisasjons- og kulturbygging mot innflytting i bygget.
- Ved en videreføring av UiO:Livsvitenskap er det viktig å sikre en god prosess mot avvikling hvor man identifiserer hvilke av satsingens aktiviteter som i slutten av tredje virkeperioden kan utfases og hva som bør videreføres samt hvordan aktivitetene skal utformes og administreres.

Forslag til vedtak

Satsingen UiO:Livsvitenskap videreføres for perioden 1. januar 2025 til og med 31. desember 2029 i tråd med vedlagte strategi- og organisasjonsdokument.

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Ingrid Sogner
avdelingssjef

Vedlegg:

Vedlegg 1: Strategi for UiO:Livsvitenskap

Vedlegg 2: UiO:Livsvitenskap 2025-2029

Strategi 2025–2029

Forord

Bakgrunn

Gjeldende [UiO-strategi for livsvitenskap](#) ble vedtatt av Universitetsstyret 11. september 2014. UiO:Livsvitenskap ble opprettet som en tverrfaglig strategisk satsing av samme styre 10. mars 2015 og vedtatt videreført for fem nye år 5. mai 2020.

Mandat for strategiarbeidet

UiO:Livsvitenskap fikk 20. april 2022 i oppdrag fra rektoratet å utarbeide en ny strategi for satsingen som skulle ivareta følgende elementer:

- være kortfattet og bygge på nåværende strategi
- bidra til å oppfylle UiO Strategi 2030
- dekke livsvitenskap i sin bredde, inkludert human biologi, økologi, biodiversitet og bærekraft, i og utenfor livsvitenskapsbygget
- sette satsingen og livsvitenskap tydeligere inn i en større helhet, og som bidragsyter til å løse aktuelle samfunnsutfordringer, bærekraftsmål gjennom tverrfaglig forskning, tverrfaglig utdanning og kunnskap i bruk - innovasjon
- sikre at satsingen blir en merverdi for fakultetene/museene

Det ble lagt vekt på en inkluderende prosess med aktuelle fakulteter og museer.

Arbeidet

I samråd med enhetene, ble følgende arbeidsgruppe oppnevnt av UiO:Livsvitenskap sitt styre 22. september 2022:

Førsteamanuensis Katerini Storeng, Senter for utvikling og miljø (SUM)
Professor Hugo de Boer, Naturhistorisk museum
Professor Marit Inngjerdingen, Institutt for klinisk medisin, MED
Professor Geir Kjetil Ferkingstad Sandve, IFI, MN
Stipendiat Yael Friedman, IFIKK, HF
Konsulent Tom Pike, ekstern

Arbeidsgruppen ble bedt om å levere et utkast til strategi som

1. Ivaretar rektoratets føringer
2. Vurderer oppnådde resultater fra etablerte tiltak i lys av det landskapet satsingen befinner seg i
3. Diskuterer ambisjoner, muligheter og sentrale virkemidler med tilhørende ressursbehov
4. Foreslår tematisk fokus og overordnede prioriteringer som grunnlag for videreføring av satsingen i neste virkeperiode 2025-2029

Arbeidsgruppen har hatt syv møter i perioden september 2022 til april 2023.

Det er i desember 2022 avholdt to innspillmøter med fakultetsledelsene og andre enheter ved UiO, samt gjennomført en spørreundersøkelse der viktige samarbeidspartnere og eksterne aktører ble invitert til å delta. Et utkast til strategidokument ble presentert for Universitetsstyret 6. september og i dekanmøte 20. september 2023. Endelig strategi er justert etter innspill som fremkom i disse møtene.

Illustrasjonen på forsiden og de fire illustrasjonen under avsnitt 6. Ambisjoner er laget av AI-programmet DALL·E 2 med inspirasjon hentet fra den nederlandske maler og tegner Hieronymus Bosch (~1450 – 1516).

1. Introduksjon

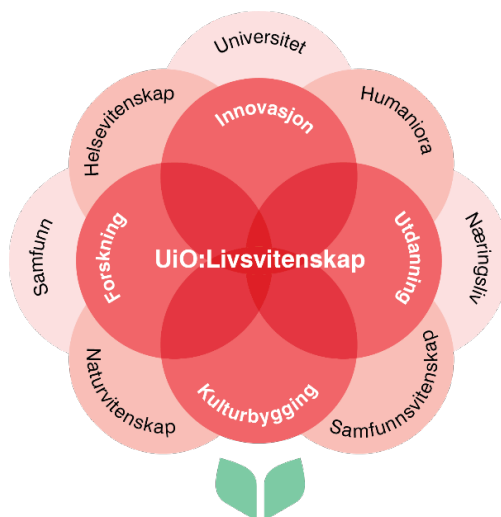
Vårt samfunn står i dag overfor store utfordringer knyttet til klima, miljø, naturmangfold, matsikkerhet og folkehelse. Bærekraft i hele sin bredde (økonomi – sosial – miljø) er en forutsetning for å takle disse utfordringene. Vi trenger nye metoder og verktøy, en helhetlig problemtilnærming og nye verktøy for å overvåke og forutsi endringer. I tillegg er det behov for bredere, tverrfaglig og sektorovergrepene tilnærming som vil kreve nye politiske og økonomiske virkemidler.

Livsvitenskapsfeltet har de siste ti årene gjennomgått store endringer og gjort store fremskritt på mange områder. Særlig har det vært en sterk utvikling innen genredigering (CRISPR-Cas9-teknologi), DNA-sekvensering og beregningsorienterte metoder inkludert bioinformatikk og bruk av kunstig intelligens (AI) og maskinlæring til å analysere store mengder biologiske data raskere og mer effektivt enn noen gang før. Disse teknologiene har store konsekvenser for biologisk og medisinsk forskning og vil bidra til bedre naturforvaltning, mer bærekraftig matproduksjon, og i nye terapier som gir håp om mer effektiv behandlingsrespons og forbedret helse og livskvalitet for mange mennesker.

I sin Strategi 2030 understreker Universitetet i Oslo (UiO) at kvaliteten og bredden i forskning og utdanning plasserer universitetet i en nasjonal særstilling og danner grunnlaget for posisjonen som et europeisk ledende forskningsintensivt breddeuniversitet. UiO har som overordnede mål å:

- fremme uavhengig, banebrytende og langsiktig forskning
- utdanne studenter med kunnskap, evne og vilje til å skape en bedre verden
- styrke dialogen med omverdenen og arbeide for at kunnskap tas i bruk
- være en nyskapende organisasjon og et attraktivt arbeids- og studiested

Mange av delmålene og ambisjonene beskrevet under disse fire hovedpunktene har likhetstrekk med utviklingstrendene innen livsvitenskap skissert over ved at de på ulike måter forutsetter en *tverrfaglig* tilnærming til problemstillingen (se begrepsavklaring i Vedlegg 1). UiO: Livsvitenskap er et verktøy for universitetsledelsen til å aktivt fremme og støtte en slik tilnærming. Dette inkluderer å kartlegge potensialet for konstruktivt samspill mellom enheter på tvers av organisasjonen og å initiere og støtte tiltak og aktiviteter som ikke naturlig hører inn under noe institutt, fakultet eller annen enhet ved UiO og som bidrar til å løse utfordringer ingen enkeltdisiplin ville kunne håndtert alene.

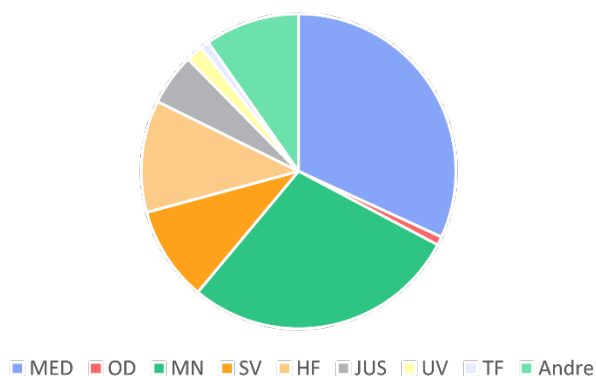
Dette strategidokumentet gir en overordnet retning for satsingens visjon og ambisjoner. I den påfølgende diskusjonen er tidligere og pågående aktiviteter bare brukt som eksempler. Det er ikke utarbeidet forslag til handlingsplan; det er opp til satsingens styre å bestemme hvilke tiltak som er hensiktsmessige for å realisere ambisjonene og prioriteringene skissert i denne strategien.

Forholdet til den eksisterende [UiO-strategi for livsvitenskap](#) er kort beskrevet i Vedlegg 2.

Arbeidsgruppen har lagt til grunn at tildelte ressurser i perioden fra 2025 til 2029 vil ligge på omtrent samme nivå som i 2023.

2. Arbeidsgruppens vurdering av oppnådde resultater 2015 - 2023

Innen forskning fremstår UiO:Livsvitenskap som den fremste pådriveren for etablering av dyptgripende samarbeid på tvers av institutter og fakulteter ved UiO. *Konvergensmiljøene* (KM) har vært det viktigste virkemiddelet og gir fleksibilitet til å håndtere aktuelle samfunnsutfordringer på en rask og effektiv måte. Forskere og studenter som er involvert, får betydelig innsikt i andre fagfelt og forståelse for relevansen av sin egen forskning utenfor sitt eget fag. PhD-kandidater og postdoktorer rapporterer at den erfaringen de opparbeider seg gjør dem ekstra attraktive for fremtidige arbeidsgivere både innenfor og utenfor akademia. Så langt er det etablert 20 prosjekter gjennom tre generasjoner med tildelinger, sist høsten 2021 (KM-III). Evalueringsprosessen, som involverer et bredt internasjonalt panel, fremstår som moden og velfungerende. Fordelingen av de 131 prosjektdeltagere på tvers av fakulteter illustrert i Figur 1 viser at MN og MED er størst, etterfulgt av SV og HF. Alle åtte fakulteter er representert, noe som gjenspeiler en bred forståelse av begrepet «livsvitenskap» ved UiO. På forespørsel høsten 2022, rapporterte de seks lederne av første generasjons konvergensmiljøer (KM-I) at de hadde fått inn ca. 430 millioner kroner (MNOK) i ekstern finansiering og at statusen som *konvergensmiljø* hadde betydning for 355 MNOK av disse. UiO sin investering i denne generasjon lå på rundt 60 MNOK.

Figur 1. Fordeling av 131 prosjektdeltagere (PIs) i konvergensmiljø I – III mellom fakultetene. Gruppen «Andre» omfatter vesentlig ansatte ved Naturhistorisk museum og ved Oslo Universitetssykehus (OUS).

På innovasjonssiden har *SPARK Norway* programmet siden oppstarten i 2018 blitt utviklet til en ledende arena for støtte av innovasjonsideer i tidlig fase, spesifikt å utvikle gode ideer i akademia til produkter og tjenester innen helsenæringen. De 19 prosjektene som var ferdige frem til mars 2023 (*SPARK alumni*) står blant annet bak 9 selskapsetableringer, hvorav 6 er basert på det originale *SPARK*-prosjektet. Totalt er det hentet inn 73 MNOK i ekstern finansiering (UiO:Livsvitenskap investering 22,6 MNOK). I tillegg har programmet levert et betydelig bidrag til å knytte forskere og bransjefolk / økosystemet i tettere kontakt. Prosjektene som er en del av *SPARK Norway* har ingen krav til tverrfaglighet ved oppstart, men nettverket deltagerne møter, som utgjør den viktigste delen av programmet, består av personer fra ulike fakulteter og samarbeidspartnere. Satsingen har også gitt støtte til opprettelsen av Veksthuset for verdiskaping.

UiO:Livsvitenskap har hatt mer begrenset handlingsrom på utdanningssiden, men ett vellykket tiltak er den årlige tildelingen av rundt 50 *sommerstipender* fordelt på ca. 40 prosjekter. Videre gis det midler til å utvikle nye eller modifisere eksisterende livsvitenskapsemner tilpasset brede målgrupper.

En årlig konferanse, lansert i nytt format som *Norway Life Science – Livsvitenskapskonferansen* i februar 2023, har synliggjort UiO sin satsing og posisjon innen livsvitenskap på en tydelig og god måte. Konferansen har også blitt en viktig møteplass for alle aktører innen livsvitenskap i Norge.

Foruten støtte til Bioinformatikksenteret og Center for Philosophy and the Sciences (CPS), er det bevilget strategiske midler til blant annet å utarbeide to Lancet-rapporter og til å etablere teknologi- og forskningsverkstedet LagLivLab og Senter for pandemi- og én-helse-forskning (PIH). Satsingen utlyser to ganger i året støttemidler til å arrangere åpne livsvitenskapsarrangementer ved UiO og til å styrke samarbeidet med internasjonale forskningsmiljøer.

En kort beskrivelse av satsingens rolle, funksjon og målsettinger siden 2015 er gitt i Vedlegg 3.

3. Hva er *Livsvitenskap*?

Livsvitenskap er studiet av levende organismer (dyr, planter, mennesker) og livsprosesser. Vanlige definisjoner fremhever basisdisiplinene biologi og medisin, støttet av kjemi, fysikk og matematiske fag, men UiO:Livsvitenskap sin bruk av begrepet favner bredere ved å innbefatte ethvert felt som fremmer nye måter å forstå forholdet mellom livsvitenskap og samfunn. Samfunnsvitenskap og humaniora har en spesielt viktig rolle i å undersøke de sosiale, etiske, juridiske og politiske implikasjonene av vitenskapelige, biomedisinske og teknologiske fremskritt og av den voksende livsvitenskapsindustrien.

Med denne definisjonen dekker strategien til UiO:Livsvitenskap blant annet medisin, human biologi, økologi, biodiversitet, miljøutfordringer og bærekraft, både i og utenfor det nye livsvitenskapsbygget.

4. Samfunnsutfordringer innen livsvitenskap

Blant de viktigste samfunnsutfordringene der livsvitenskapene forventes å levere avgjørende bidrag er:

Aldrende befolkning og kroniske sykdommer. Ettersom befolkningen eldes både i Norge og globalt, øker forekomsten av kroniske sykdommer som kreft, diabetes og Alzheimer. Nye innovative terapier og persontilpasset behandling med skreddersydd medisinerer kan forbedre helseutfall og livskvalitet for eldre voksne.

Global helse og pandemier. COVID-19-pandemien understreket at rask og effektiv respons på nye infeksjonssykdommer er nødvendig for å forebygge og kontrollere pandemier og viste et stort behov for å utvikle bedre diagnostiske verktøy, behandlinger og vaksiner. I tillegg må samfunnets beslutningstagere være informert og ha kapasitet til å treffe faktabasert beslutninger, støttet av et revidert lovverk.

Bærekraftige løsninger på miljøutfordringer. Vi må sørge for å redusere klimagassutslipp, bevare biologisk mangfold, fremme kunnskapsbasert forvaltning av naturressurser og dempe effekten av klimaendringer.

Matsikkerhet og ernæringsikkerhet. Med en forventet global befolkning på 9 milliarder innen 2050, må det produseres mer mat med færre ressurser. Det er nødvendig å utvikle ny matteknologi og mer bærekraftige og effektive matsystemer med reduserte mengder matavfall.

Teknologisk innovasjon. Vi trenger omfattende utvikling av ny teknologi innen helsevesenet, matproduksjon og miljøvern. Særlig viktig blir det å utnytte mulighetene innen AI, maskinlæring og big data på en nyskapende og samtidig sikker måte.

Det er vesentlig å merke seg at arbeidet med å løse hver av disse utfordringene har klare **etiske og sosiale implikasjoner**. Dette inkluderer spørsmål om genetisk personvern, lik tilgang på helsetjenester og bruk av genetisk informasjon i beslutningsprosesser. Et overordnet mål må være at forskning og teknologi blir brukt til beste for samfunnet som helhet.

5. En visjon for UiO:Livsvitenskap

Tverrfaglige samarbeid er avgjørende for løse samfunnsutfordringene som er beskrevet ovenfor. Universitetets tradisjonelle nivådelte linjestruktur med fakulteter, institutter og forskningsgrupper (i tillegg til museer og andre tverrfaglige enheter) kan imidlertid føre til silotankegang og begrenset samhandling mellom enkeltpersoner, enheter og fag på tvers av denne strukturen. UiO:Livsvitenskap skal ha som mål å implementere tiltak og virkemidler som bryter ned disse siloene og legger grunnlaget for fruktbart og nyskapende samarbeid på tvers av etablerte disipliner.

Dette leder frem til en visjon for UiO:Livsvitenskap:

Disiplinoverskridende løsninger på komplekse samfunnsutfordringer innen livsvitenskap

6. Ambisjoner

UiO Strategi 2030 setter tydelige og ambisiøse mål for universitetets virksomhet innenfor *forskning, utdanning* og *innovasjon*. UiO:Livsvitenskap sin strategi følger opp hvert av disse punktene og skal synliggjøre universitetets satsing på tverrfaglig samarbeid innen livsvitenskap både internt og eksternt. I tillegg fremheves en fjerde viktig dimensjon, nemlig kulturbygging på tvers av fagområder, som er så vesentlig at det krever egen oppmerksomhet og handling. Hvordan de ulike målene best kan nås og hvilke virkemidler som er hensiktsmessige for å etablere effektive initiativer i hvert enkelt tilfelle, med tilpasset ressursbehov, vil være opp til UiO:Livsvitenskap sitt styre å vurdere. Det er viktig å understreke at vellykket gjennomføring av mange tiltak er avhengig av samarbeid med andre aktører i universitetsorganisasjonen (se vedlegg 3), noe som krever kontinuerlig innsats og oppfølging fra UiO:Livsvitenskap sin side. For å utnytte de mulighetene som oppstår, er det også avgjørende å opprettholde en god dialog med universitetsledelsen og ha et nært samspill og utveksling av erfaringer med andre enheter.

Forskning

UiO:Livsvitenskap skal initiere og støtte fremragende tverrfaglige forskningsprosjekter og andre forskningsrettede tiltak som:

- 1. genereres nedenfra og opp av ambisiøse forskere som finner felles interesser på tvers av etablerte disipliner**
- 2. bidrar til å løse viktige og komplekse samfunnsutfordringer innen helse, miljø og bærekraft**
- 3. utvikler visjonære forskningsledere med solid tverrfaglig kompetanse og samarbeidsevne**
- 4. har potensial, evne og vilje til å tiltrekke seg ytterligere ekstern finansiering**

Etableringen av UiO:Livsvitenskap som en strategisk satsing ved UiO understreker betydningen av tverrfaglig forskning innen livsvitenskap og dens sentrale rolle i å håndtere viktige samfunnsutfordringer. Det er i tverrfaglige miljøer nye banebrytende ideer gjerne oppstår, og satsingen skal aktivt fremme og støtte utviklingen av slike ideer gjennom målrettede initiativer og tiltak.

Grunnforskningen er sentral, selv i prosjekter med klart definerte anvendelsesområder. I den kommende femårsperioden er målet for UiO:Livsvitenskap å ytterligere styrke UiO sin posisjon som en globalt ledende forskningsarena. Dette vil bli oppnådd ved å prioritere tverrfaglig forskning med potensial til å gi resultater i originale og kanskje uventede resultater som ikke kunne vært oppnådd innenfor separate disipliner. Satsingen skal utnytte opparbeidet erfaring til å velge ut nye prosjekter der hver deltagende part opplever gjensidig nytteverdi av deltagelsen og samtidig besitter kompetanse som er kritisk for at prosjektet skal lykkes totalt sett.

Generelt sett skal forskningsarenaene og møteplassene som støttes av og gjennom UiO:Livsvitenskap bidra til å bryte ned barrierene mellom disiplinene og fremme økt forståelse og kunnskapsdeling på tvers av fagområder, og utvikle forskningsledere med motivasjon og kompetanse til å lede tverrfaglige grupper. Satsingen skal også fremme etableringen av tverrfaglige regionale og nasjonale arenaer og nettverk og følge opp positive spin-off-effekter fra miljøer som mottar støtte.

UiO:Livsvitenskap spiller dermed en avgjørende rolle i å samle og mobilisere ressurser, ekspertise og kunnskap fra ulike fagområder for å møte de store samfunnsutfordringene vi står overfor. Gjennom tverrfaglig samarbeid og en helhetlig tilnærming har satsingen potensial til å bidra til nyskapende løsninger og legge grunnlaget for en bedre fremtid for oss alle.

Utdanning

UiO: Livsvitenskap skal legge til rette for tverrfaglig utdanning på alle nivåer. Det inkluderer å:

1. gi studentene bred kompetanse, perspektiv og forståelse som er verdifull for arbeidslivet
2. gjøre studentene mer kjent med metoder og terminologier utenfor eget fagfelt slik at de som fremtidige forskere vil ha lettere for å innlede samarbeid på tvers av disipliner
3. bruke felles undervisning i tverrfaglige emner som et virkemiddel til å skape nye samarbeidsnettverk som også kan utnyttes i forskning
4. redusere eller fjerne strukturelle barrierer som begrenser migrasjon av studenter mellom institutter og fakulteter
5. stimulere tverrfaglig livsvitenskap gjennom aktiviteter utenfor ordinært pensum

Den inkluderende definisjonen av livsvitenskap åpner også nye muligheter innen utdanningen. For å effektivt møte dagens utfordringer innen helse og miljø, er det nødvendig å redusere kommunikasjonsbarrierer mellom ulike fagfelt og skape en felles utdanningsvisjon som preges av en kollektiv og fordomsfri identitet. Denne visjonen kan utfordre vitenskapsteoretiske forutsetninger innen naturvitenskap, samfunnsvitenskap og humaniora, og medvirke til å viske ut skillet mellom natur og samfunn. Det ønskede læringsutbyttet vil tjene den tverrfaglige kapasitetsbyggingen ved UiO, fra bunnen og opp. Studenter og unge forskere bør få mulighet til å utvikle kritisk og pluralistisk tenkning, tilegne seg gode problemløsningsevner og ha evne til å gjenkjenne skjevheter, vurdere motstridende perspektiver og analysere etiske bekymringer. Dette vil forberede UiO-kandidater på en best mulig måte for å møte fremtidige utfordringer innen livsvitenskap.

Tverrfaglig utdanning har tre dimensjoner: *innhold*, *deltakelse* og *undervisning*. Tverrfaglig *innhold* kan oppnås ved å lære felles metoder, ved å belyse et felles tema gjennom ulike metoder, eller ved læring gjennom å gjennomføre et felles prosjekt. Tverrfaglig *deltakelse* innebærer å bringe studenter fra ulike deler av universitetet sammen for å utveksle perspektiver, fremme mangfold, og bidra til kryss-pollinering av ideer og metoder. Tverrfaglig *undervisning* vil gi nye muligheter for å etablere lærerteam bestående av lærere fra ulike fakulteter, noe som kan utvide grensene for samarbeid betydelig. Dette kan legge grunnlaget for etablering av nye forsknings- og utdanningsrammer på tvers av fakultetene og legge til rette for både mer innovative forskningsprosjekter og bredere bruk av vitenskapelig infrastruktur og finansieringsmuligheter.

Innovasjon

UiO: Livsvitenskap skal bidra til å ta kunnskap i bruk som nye produkter og tjenester i samfunnet. Det inkluderer å:

- 1. identifisere, støtte og utvikle gode innovasjonsideer innenfor livsvitenskap og helse**
- 2. styrke potensialet for å oppdage innovative løsninger gjennom etablering av tverrfaglige team.**
- 3. bidra til å integrere innovasjon i utdanning og forskning og øke kunnskapen om innovasjonsprosesser blant studenter og universitetsansatte**
- 4. bidra til å bygge nettverk på tvers av UiO og med eksterne partnere (klynger, næringsliv)**

Tverrfaglighet er av stor betydning for alle samfunnsoppdragene til et universitet, men innovasjon inntar en spesiell posisjon da den normalt er helt avhengig av tverrfaglighet for å bli finne sted.

Selv om de fleste innovasjonsprosjekter ved UiO tradisjonelt har sitt utspring i en oppdagelse gjort i et spesifikt og fokusert vitenskapelig område, er de alltid avhengige av bidrag fra og aktiv samhandling med en rekke andre disipliner for å kunne realiseres og få betydning for og verdi i samfunnet. Slike bidrag kan komme fra flere naturvitenskapelige, ingeniør- og samfunnsvitenskapelige disipliner. UiO: Livsvitenskap har, som en uavhengig, tverrfaglig universitetsenhet, potensial til å ha stor innvirkning på antall, kvalitet og suksessrate for innovasjonsprosjekter ved UiO ved å legge til rette for tverrfaglig samhandling og overvinne organisatoriske hindringer. SPARK Norway programmet kan vise til meget gode resultater på dette området. Å bevege seg fra tverrfaglige prosjekter til ekte tverrfaglige partnerskap styrker ikke bare UiO sin evne til å realisere potensialet til forsknings-resultatene, men vil gjøre at samfunnsproblemer i fremtiden kan håndteres av tverrfaglige team helt fra starten. En slik tilnærming øker sjansen for å finne innovative løsninger. Satsingens posisjon gir også mulighet for å bidra til et koordinert innovasjonsarbeid internt ved UiO og i samhandling med eksterne aktører. I strategiperioden er samspill med Veksthuset for verdiskapning spesielt viktig.

Kulturbygging

UiO: Livsvitenskap skal utbre kjennskap til livsvitenskap i samfunnet og fremme en inviterende, inkluderende og utviklingsorientert kultur innenfor livsvitenskapsfeltet ved å:

- 1. bidra til å bygge nødvendig kunnskap, ferdigheter og holdninger for å kunne identifisere og utnytte tverrfaglige muligheter innen både forskning, utdanning og innovasjon**
- 2. skape møteplasser for alle sentrale aktører som virkemiddel for å styrke og utvikle fremtidig livsvitenskapelig forskning og næringsliv**
- 3. iverksette hensiktsmessige tiltak for å sikre at virksomheten i Livsvitenskapsbygget, når det er i drift, oppfyller UiO sine ambisjoner og myndighetenes intensjoner**

For å lykkes med tverrfaglig forskning og praksis er det nødvendig å ha mer enn bare faktakunnskap om andre disipliner. Både kompetanse og en åpen innstilling til andre fag er nødvendig for å kunne identifisere tverrfaglige muligheter, finne passende samarbeidspartnere og etablere velfungerende teamarbeid. Dette innebærer å erkjenne ens egne begrensninger og se utover de lokale disiplinære perspektivene. Utfordringen går ikke bare ut på å bygge bro over etablerte skillelinjer mellom fag, men også om å skape nye, eller i det minste å kombinere eksisterende forskningsmetoder. Produktivt samarbeid forutsetter at alle har en forståelse av ferdighetene, interessene, verdiene, kunnskaps-tradisjonene og motivasjonen til sine samarbeidspartnere.

For *studenter* bør universitetet fremme tverrfaglige læringsopplevelser som går ut over disiplinær faktakunnskap og sikrer at de blir eksponert for de mer subtile antakelsene, holdningene og tatt-for-gitte praksiser fra andre fagområder. Når det gjelder *forskning*, bør universitetet fremme en kultur som er åpen og egalitær der det ikke er frykt for å mislykkes. Dette kan kreve en endring i organisatorisk atferd og normer som kan være krevende innenfor de eksisterende fagenhetene siden de ofte har hovedinteresse på å fremme sin egen spesifikke disiplin. For *samfunnet* er det viktig at UiO som institusjon ikke som bare stiller kritiske spørsmål, men også opptre som en inviterende og samarbeidsvillig problemløser. Et mer utadvendt universitet er avhengig av å ha møteplasser der aktuelle samfunnsutfordringer kan diskuteres (og på lengre sikt løses) med andre sentrale aktører innen politikk, næringsliv og samfunnsutvikling. Livsvitenskapskonferansen er et godt eksempel på hvordan dette kan gjøres.

Totalt sett er de positive konsekvensene av en åpen og tverrfaglig kultur omtvistelige, men uten en dedikert satsing kan «buzzword-faktoren» dominere. Det er derfor en viktig oppgave for UiO:Livsvitenskap å forankre en slik kultur ved UiO, noe som blant annet vil være avgjørende for å utnytte mulighetene det nye livsvitenskapsbygget vil gi.

Skjæringspunkter

Den tradisjonelle oppdelingen i forskning, innovasjon og utdanning (og her kulturbygging) kan lett gi inntrykk av at tiltak innen hvert område virker uavhengig av hverandre. Det er derfor viktig å understreke at satsingen også skal ha som mål å *samkjøre ulike typer aktiviteter med hverandre*. Dette inkluderer å:

- virke i skjæringspunktet mellom forskning og innovasjon
- bidra til å innlemme kunnskap om innovasjon i utdanningen
- støtte initiativer for å gi studentene bredere fagforståelse gjennom utdanningen

UiO:Livsvitenskap skal ha en helhetlig tilnærming til tverrfaglighet og utnytte synergieffekter mellom aktiviteter og mellom fag for å nå ut til hele universitetet, til samfunnet og til næringslivet.

7. Overordnede prioriteringer og tematisk fokus

Tverrfaglighet er ikke et mål i seg selv, men et verktøy for å oppnå betydningsfulle resultater som går ut over det enkeltdisiplinene kunne ha oppnådd alene. Det er imidlertid viktig å merke seg at *tverrfaglighet* ikke nødvendigvis garanterer for kvalitet. For legitimiteten til UiO:Livsvitenskap er det vesentlig at *kvalitet* alltid er i sentrum; ethvert tiltak som støttes skal være *solid og faglig sterkt*, og i mange tilfeller *fremragende*. Arbeidsgruppen anbefaler ikke at satsingen oppretter tematiske utlysninger av midler eller at søknader innenfor visse tematiske fagfelt blir gitt fortrinn ved vurdering av søknader. Likevel vil gruppen påpeke at mange sentrale forskningsfelt innenfor livsvitenskap *ikke* er relatert til human helse sett fra et naturvitenskapelig eller medisinsk perspektiv. Derfor bør informasjons- og rekrutteringsarbeid i forbindelse med fremtidige søknadsprosesser sikte mot å tiltrekke et bredt spekter av prosjektforslag som representerer hele livsvitenskapsfeltet (se kapittel 4). Dette inkluderer prosjekter innen samfunnsvitenskap og humaniora så vel som biodiversitet og andre naturvitenskapelige områder.

For hvert enkelt tiltak i den samlende porteføljen må det vurderes i hvilken grad oppnådd effekt står i forhold både til intensjonene, til de tildelte beløpene og til administrasjonens ressursbruk. Det kan også være interessant å få utført en utredning av hvordan satsingens virksomhet faktisk har påvirket den tverrfaglige kulturen ved UiO, slik at man kan tilpasse og forbedre tiltakene etter behov.

Vedlegg 1. Begrepsavklaring

Betydningen av samarbeid mellom ulike disipliner for å løse komplekse problemstillinger innen helse og bærekraft blir stadig mer anerkjent, gjerne under samlebegrepet *tverrfaglig* (som brukes gjennomgående i denne strategien). Av og til kan det være ønskelig å beskrive ulike nivåer i slikt samarbeid, fra lav til høy integrasjon:

- *Flerfaglighet* (additiv) involverer samarbeid mellom forskere fra ulike fagdisipliner, men hvert fagområde beholder sin egenart og grenser
- *Tverrfaglighet* (interaktiv) analyserer, syntetiserer og harmoniserer koblinger mellom disipliner til en koordinert og sammenhengende helhet.
- *Transdisiplinaritet* (holistisk) integrerer natur-, samfunns- og helsevitenskap i en humanistisk kontekst. Grensene mellom disiplinene overskrides, og det legges vekt på helhetlig forståelse.

UiO: Livsvitenskap har i hovedsak fokusert på de to høyeste nivåene, men kan også støtte tiltak på laveste nivå, spesielt for grupper og fagområder med potensial for mer omfattende samarbeid med andre disipliner.

Videre har UiO og UiO: Livsvitenskap brukt begrepet *konvergens* for å beskrive det tette samspillet mellom ulike miljøer og disipliner som trengs for å sikre kvalitet og relevans i tverrfaglige prosjekter.

Radikal tverrfaglighet antyder at samarbeidet utfordrer tradisjonelle oppfatninger av hvilke fagområder som kan ha gjensidig nytte av å bidra til løsningen av en kompleks problemstilling.

Vedlegg 2. Forholdet til dagens strategi

Vesentlige deler av innholdet i [UiO-strategi for livsvitenskap](#) fra 2014 står seg godt. Behovet for en egen strategi for UiO: Livsvitenskap ble i første rekke utløst av at:

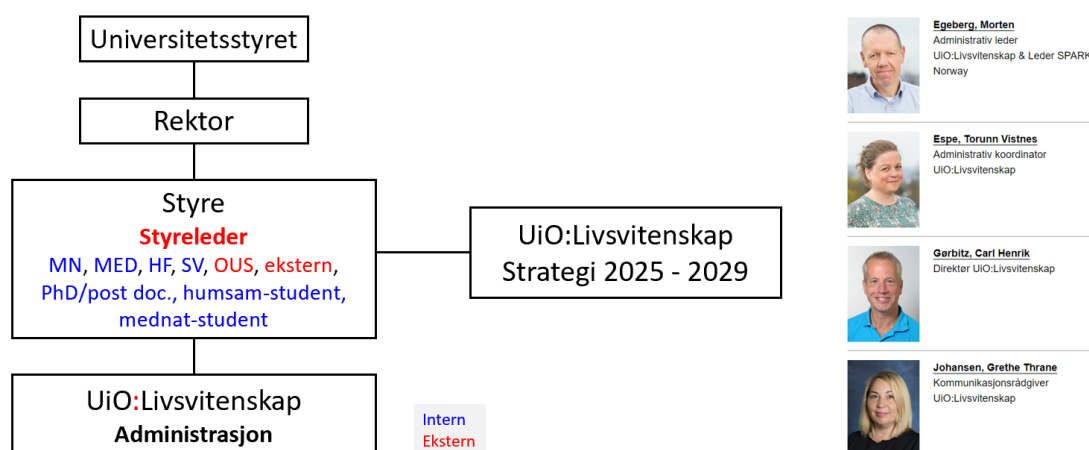
- Nåværende strategi er skrevet for *all* livsvitenskapsvirksomhet ved UiO, inkludert NCMM. Samtidig ble sentrale punkter i strategien brukt til å definere blant annet «Mandat for LV-satsingen» (Universitetsstyret 10. mars 2015). Det gjør at rollefordelingen noen steder blir uklare. Spesielt er strategiens visjon, «Internasjonal konkurransekraft innen livsvitenskap» et klart mål for hele UiO og ikke noe en begrenset satsing kan ivareta, og søylen «Rekruttere, utdanne og utvikle talenter» gir få signaler om hva UiO: Livsvitenskap skal bidra med. Videre inneholder avsnittet «Tre tverrgående tilnærminger» en rekke strategiske mål satsingen ikke kan eller skal oppfylle. Etter rektoratets instruks har for eksempel, i motsetning til sine forgjengere EMBIO og Molecular Life Science (MLS), UiO: Livsvitenskap ikke gitt midler til vitenskapelig infrastruktur.
- Livsvitenskapsbygget er ikke lenger under planlegging, det er i ferd med å bli ferdigstilt.
- Samfunnet har et generelt økt bevissthet knyttet til problemstillinger innen bærekraft, miljø, biodiversitet, matsikkerhet og ikke minst pandemiberedskap.
- Innovasjonssystemet ved UiO er betydelig utviklet i perioden, blant annet ved etablering av SPARK Norway (pilot 2017, full drift 2018) og Veksthuset (oppstart 2022).
- Oppbygging av tverrfaglig kompetanse gjennom utdanningen vektlegges sterkere.

UiO: Livsvitenskap sin strategi bygger på UiO-strategien (som den ikke erstatter, men utfyller), og er holdt kort ved at forhold som er omtalt i sistnevnte og fortsatt gjelder, er ikke gjentatt.

Vedlegg 3. Satsingens rolle, funksjon, målsettinger og identifiserte utfordringer

Siden oppstarten i 2015, har UiO:Livsvitenskap sin *modus operandi* vært todelt, noen tiltak drives av de ansatte i satsingen, mens andre utføres ved ulike enheter basert på midler som er tildelt etter søknader på både løpende og faste utlysninger. Begge tilnærmingene har som hensikt å initiere og støtte tverrfaglige aktiviteter innen forskning, utdanning og innovasjon som ellers kunne ha vært vanskelig å etablere. Satsingen har operert dynamisk med kort tidshorison for de fleste prosjekter og en utviklingsplan i stadig endring. Det følger at støtte fra UiO:Livsvitenskap sjelden har permanent karakter; vanligvis forutsettes det at tildelte midler blir brukt til planlegging, oppstart og påfølgende drift i en begrenset periode. Etter dette må enheten selv overta og sørge for å videreføre aktiviteten. For begge modellene er det et viktig kjennetegn at satsingen ikke opererer alene, men samhandler godt med UiO-interne og -eksterne samarbeidspartnere.

Selv om UiO:Livsvitenskap har Det medisinske fakultet som formelt vertsfakultet og mottar noe administrativ støtte fra fakultetsadministrasjonen der, har satsingen gjennom sine to første virkeperioder rapportert direkte til rektoratet via sitt styre. Denne organiseringen gjør det mulig for satsingen å operere som en selvstendig enhet med fokus på tverrfaglig samarbeid og initiativer, samtidig som den er tett integrert i universitetets struktur og samarbeider aktivt med interne og eksterne partnere.

Til tross for en positiv utvikling siden satsingen ble opprettet i 2015, viste innspillmøtene avholdt i desember 2022 at driften av en enhet som UiO:Livsvitenskap fortsatt har en del særegne utfordringer:

- Det kan være vanskelig å definere hva som er genuint *tverrfaglig* eller *radikalt tverrfaglig*.
- Det kan tilsvarende være krevende å finne *gode måleparametere* (metrics) som dokumenterer effekten av gjennomførte tiltak. For eksempel antas det at satsingen har bidratt til en mer tverrfaglig samarbeidskultur ved UiO, men dette er ikke dokumentert ved egne undersøkelser.
- Satsingen har *få kanaler for å dele viktige erfaringer* med hensyn til tverrfaglig samarbeid.
- Livsvitenskapsaktivitetene er betydelig grad lokalisert ved MN og MED. Det er viktig å etablere mekanismer som sikrer at *prosjektdeltagere fra Humsam-siden* blir jevnbyrdige partnere og ikke service-leverandører.
- Ansatte og studenter besøker ikke uten videre satsingens nettsider hvis de ikke leter etter spesifikk informasjon om utlysninger etc. Det kan gjøre det *utfordrende å nå ut med informasjon* om tiltak og aktiviteter og sikre at den faktisk når frem til målgruppene.
- Workshops som arrangeres i forbindelse med konvergensmiljøprosessene bringer folk sammen på tvers av fag, men studenter og ansatte *mangler i stor grad faste møteplasser* for dette formål.
- Institutter og fakulteter har en temmelig veldefinert profil for sine aktiviteter. Det er mer *uklart hvor satsingens ansvarsområder begynner og slutter*. Da kan helheten bli vanskeligere å se.

Det arbeides kontinuerlig med alle disse problemstillingene.

UiO:Livsvitenskap 2025 - 2029

Oppsummering

Gjennom to virkeperioder, hver på fem år, har UiO:Livsvitenskap iverksatt en rekke tiltak for å stimulere til, initiere og støtte tverrfaglig virksomhet innen livsvitenskapsfeltet ved UiO. Kontinuerlig oppfølging og erfaringen som er høstet gjennom disse ti årene har gitt satsingen allsidig kompetanse det er vesentlig å ta med seg inn i sin tredje periode. Ikke minst er det etablert et betydelig nettverk av samarbeidspartnere som virksomheten drar nytte av i sin daglige drift.

Satsingen presenterte høsten 2023 resultater fra sin levetid så langt for dekanmøtet og universitetsstyret. De viktigste kommer fra de hittil 20 konvergenmiljøene; tverrfaglige forskergrupper som har mottatt støtte i form av 3 - 4 rekrutteringsstillinger og driftsmidler. De største livsvitenskapsfakultetene er tyngst representert, men samtlige fakulteter og ett museum har fått tildelt stillinger gjennom denne ordningen og helt nye samarbeid mellom grupperinger på tvers av fakulteter er etablert. I tillegg til arbeidet som gjøres innenfor rammene av satsingens tildeling, rapporterer miljøene at de lykkes med å få betydelig ekstern finansiering til prosjekter som springer ut fra konvergenmiljøet.

Et annet vesentlig resultat fra satsingens virksomhet så langt finner man i innovasjonsprogrammet SPARK Norway. Det er tatt opp 46 prosjekter til nå, som kan vise til imponerende fremgang og har hentet inn betydelige eksterne midler.

Satsingen har i inneværende periode lagt grunnlaget for Honours-sertifikatet innen livsvitenskaps-innovasjon, som nettopp har startet med første studentgruppe. I tillegg har Norway Life Science – Livsvitenskapskonferansen blitt videreutviklet til en nasjonal møteplass og Oslo Science City Arena konferanse. Disse to tiltakene er eksempler på tiltak som fremdeles er i startgropen og vil ha fortsatt behov for utviklingsarbeid.

I kommende periode skal satsingen bygge videre på gode resultater og innfri nye strategiske mål, ved hjelp av videreføring og strategisk videreutvikling av etablerte tiltak, nye tiltak og målrettede utlysninger av søkbare midler. Dette vil skje i en tid hvor Livsvitenskapsbygget skal stå ferdig og UiO både i og utenfor bygget må innfri ambisiøse mål om å komme samfunnsutfordringer i møte.

Introduksjon og bakgrunn

UiOs tverrfakultære livsvitenskapssatsing ble etablert ved vedtak i universitetsstyret i mars 2015 med mål om å styrke kvalitet og samhandling i forskning, rekruttere, utdanne og utvikle talenter og fremme innovasjon innen livsvitenskap for miljø og helse. Satsingen ble forlenget for en ny femårsperiode i 2020. Samtidig utarbeidet universitetsledelsen og satsingens styre en utviklingsplan for perioden 2020-2022. Utviklingsplanen er senere blitt kontinuerlig oppdatert og har tjent som verktøy for satsingens rapportering av sine aktiviteter til rektoratet.

UiO:Livsvitenskap sin andre femårsperiode utløper 31. desember 2024. I denne forbindelse fikk satsingen 20. april 2022 i oppdrag fra rektoratet å utarbeide en ny strategi for satsingen. Strategi-arbeidet ble første gang behandlet i UiO:Livsvitenskap sitt styre 3. juni 2022, og endelig strategidokument (se vedlegg), som har ivaretatt kommentarer fremmet blant annet i rektoratmøte, dekanmøte og universitetsstyret høsten 2023, ble vedtatt at samme styre 8. desember 2023.

Dette dokumentet svarer ut bestillingen fra universitetsledelsen mottatt 19. oktober 2023, som hadde følgende ordlyd: *UiO:Livsvitenskap skal nå vurderes videreført for en ny periode og det er behov for å tydeliggjøre hvordan satsingen kan organiseres for en ny periode.* Form og disposisjon er i henhold til bestillingen.

Mandat og strategi

UiO:Livsvitenskap sitt styre har, med forbehold om at satsingen videreføres, vedtatt følgende mandat for satsingens arbeid i perioden 1. januar 2025 – 31. desember 2029:

UiO:Livsvitenskap har ansvar for å implementere Strategi for UiO:Livsvitenskap 2025 – 2029 og skal planlegge sin aktivitet basert på strategiens overordnede perspektiver innen de fire vedtatte innsatsområdene forskning, utdanning, innovasjon og kulturbygging ved å:

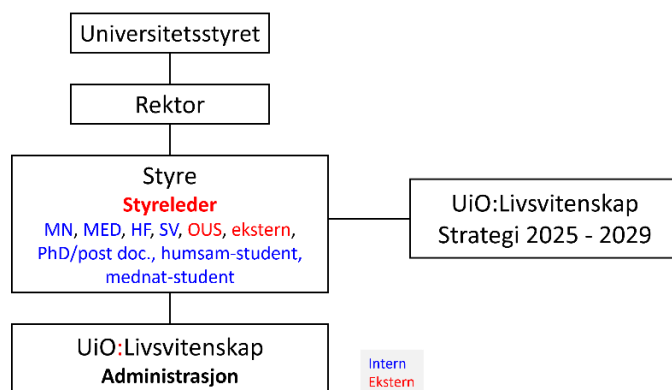
- initiere og støtte fremragende tverrfaglige forskningsprosjekter og andre forskningsrettede tiltak
 - legge til rette for tverrfaglig utdanning på alle nivåer
 - bidra til å ta kunnskap i bruk som nye produkter og tjenester i samfunnet
 - utbre kjennskap til livsvitenskap i samfunnet og fremme en inviterende, inkluderende og utviklingsorientert kultur innenfor livsvitenskapsfeltet
-

Strategi for UiO:Livsvitenskap 2025 – 2029, som er vedlegg til dette dokumentet, fremhever at satsingen skal ha en helhetlig tilnærming til tverrfaglighet og utnytte synergieffekter mellom aktiviteter og mellom fag for å nå ut til hele universitetet, til samfunnet og til næringslivet.

Organisering

Organisasjonsmodell

Satsingens styresammensetning ble justert og vedtatt endret av universitetsstyret i februar 2019. Organisasjonsmodellen som foreslås for 2025-2029 viderefører denne styresammensetningen.

Styret

Sammensetning

De fire største fakultetene er representert i styret sammen med en representant for de midlertidige ansatte og to studentrepresentanter. Videre er et omfattende samarbeid med Oslo Universitetssykehus formalisert ved deres representasjon i styret. Ekstern styreleder og en ekstern styrerepresentant ivaretar kompetanse og nettverk innenfor samfunn og næringsliv.

Oppnevning

- Ekstern styreleder og styrerepresentant oppnevnes av rektor for to år av gangen.
- Representant for Oslo Universitetssykehus (OUS) oppnevnes av rektor for to år av gangen etter anbefaling fra OUS.
- Fakultetenes representanter utpekes av dekanatene og oppnevnes av rektor for to år av gangen.
- Midlertidig ansatt oppnevnes av rektor på bakgrunn av nominasjon fra satsingen blant de midlertidig vitenskapelig ansatte som satsingen finansierer, for ett år av gangen.
- Studentrepresentanter utpekes av studentparlamentet for ett år av gangen; én student skal ha tilknytning til MedNat-fag og én student skal ha tilknytning til HumSam-fag.

Funksjon

Styremøter avholdes typisk fem ganger i året, tre ganger i vårsemesteret og to i høstsemesteret. Styret holdes fortløpende orientert om satsingens virksomhet, vedtar års- og langtidsbudsjett og tildelinger på søknader etter ulike typer utlysninger, og diskuterer strategisk innretning for virksomheten.

Oppgaver

Som overordnet oppgave skal *styret* sørge for at satsingens aktiviteter og tiltak er i tråd med og bidrar til å oppfylle de målsettinger mandatet angir. Foruten å lede styremøtene, har *styreleder* møter med administrasjonen i forkant av styremøtene, deltar på dialogmøter med rektoratet og involveres av administrasjonen i løpende saker ved behov.

Direktør og stab

Satsingen har siden 2018 hatt fire ansatte med ulike arbeidsoppgaver:

Direktør – Carl Henrik Gørbitz. Hovedansvar for drift av satsingen. Spesielt ansvar for forskning og utdanning. Er i tillegg meget involvert i gjennomføringen av den årlige Livsvitenskapskonferansen.

Daglig leder – Morten Egeberg. Spesielt ansvar for innovasjon og drifter innovasjonsprogrammet SPARK – Norway. Tungt involvert i hele det UiO-interne og eksterne økosystemet for innovasjon.

Kommunikasjonsrådgiver – Grethe Thrane Johansen. Primus motor for Livsvitenskapskonferansen, har ansvar for og ivaretar andre arrangementer, nettsider, nyhetsbrev med mere.

Administrativ koordinator – Torunn Vistnes Espe. Er involvert i stort sett alle satsingens aktiviteter, driver sommerstudentordningen, er førstelinjekontakt på eksterne henvendelser og håndterer satsingens budsjett og økonomi.

I tillegg til egne ansatte, har satsingen en tjenesteavtale med fakultetsadministrasjonen ved Det medisinske fakultet om administrative tjenester innen HR, økonomi og IT. I tillegg mottar satsingen god støtte fra sentral forskningsadministrativ avdeling og kommunikasjonsavdeling. Med dette er staben er godt dimensjonert og kvalifisert til arbeidsoppgavene UiO:Livsvitenskap har per vår 2024.

Staben rapporterer til styret og har også regelmessige statusmøter med viserektor Per Morten Sandset og dialogmøter med universitetsledelsen gjennom året. Dette, sammen med satsingens plassering utenfor linjestrukturen, sikrer høy grad av autonomi og en effektiv og dynamisk drift

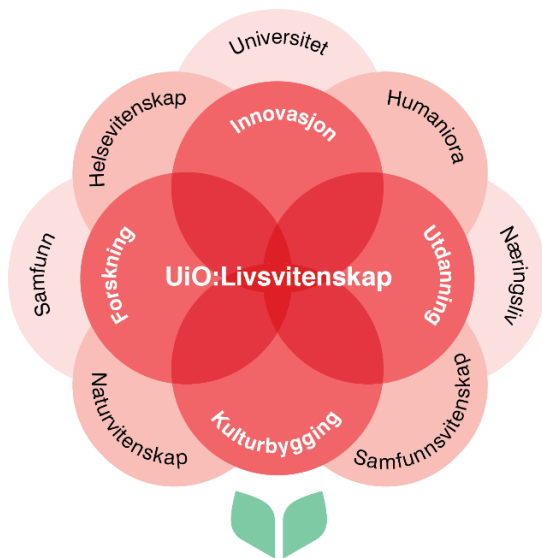
I tillegg har UiO:Livsvitenskap regelmessige erfaringsutvekslingsmøter med de to andre strategiske satsingene, UiO:Energi og miljø, som sitter i samme lokaler i Forskningsparken, og UiO:Demokrati. Disse oppleves som nyttige for alle parter, og samhandlingen er på et nivå som godt ivaretar satsingenes likheter og gir rom for de ulike satsingenes egenart.

Direktør er medlem av Forskningskomiteen.

Aktiviteter og virksomhet for å nå målene i satsingens strategi

UiO:Livsvitenskap har siden oppstarten utforsket ulike muligheter og utviklet en rekke aktiviteter. Mange har funnet en form som gjør dem egnet for å videreføres for å nå målene i satsingens nye strategi. Innenfor andre områder er det behov for å justere eksisterende tiltak eller se på utvikling av nye tiltak, i noen tilfeller i samarbeid med andre relevante aktører.

I satsingens nye strategi sammenfattes satsingens aktiviteter og mål i en enkelt figur:

Det er grunn til å understreke at et hovedpoeng ved denne figuren er å fremheve at mye av satsingens virksomhet ikke ligger spesifikt innenfor det som i den tidligere *UiO-strategi for livsvitenskap* blir omtalt som «Søyler», nemlig **Forskning**, **Utdanning** og **Innovasjon**, men i skjæringspunktet mellom dem. Konvergensmiljøene driver for eksempel åpenbart fremragende, tverrfaglig forskning, men samtidig utdanner de PhD-kandidater, initierer innovasjonsprosesser og leverer viktige bidrag til det som i strategien kalles **Kulturbygging**. Mange andre tiltak kunne på tilsvarende vis vært beskrevet under to eller flere overskrifter.

For enkelthets skyld har vi i teksten under likevel valgt å beholde denne firedelingen, som samsvarer godt med UiO Strategi 2030. Ulike aktiviteter som anses egnede for å nå målene beskrives bare én gang. Konvergensmiljøetsatsingen er i henhold til dette bare omtalt under overskriften **Forskning**.

Generelt beskrives et aktivitetsnivå som forutsetter en årlig tildeling på omtrent samme nivå som i 2024.

Forskning

UiO: Livsvitenskap skal initiere og støtte fremragende tverrfaglige forskningsprosjekter og andre forskningsrettede tiltak som:

1. genereres nedenfra og opp av ambisiøse forskere som finner felles interesser på tvers av etablerte disipliner
2. bidrar til å løse viktige og komplekse samfunnsutfordringer innen helse, miljø og bærekraft
3. utvikler visjonære forskningsledere med solid tverrfaglig kompetanse og samarbeidsevne
4. har potensial, evne og vilje til å tiltrekke seg ytterligere ekstern finansiering

Videreføring av *konvergensmiljøordningen* vil bidra til å nå alle disse fire målene. Det første følger direkte av søknadsprosessen, og det tverrfaglige aspektet vil bli styrket ytterligere ved gjennomføring av målrettede tiltak for å mobilisere forskere med kapasitet til å drive frem prosjekter som har tydelige humanistiske eller samfunnsvitenskapelige perspektiver og/eller tar for seg problemstillinger innen bærekraft, biodiversitet og naturforvaltning. I tillegg er det naturlig at konvergensmiljøordningen støtter opp under den faglige virksomheten i Livsvitenskapsbygget, inkludert mulige tematiske prioriteringer, som har effektmål med indikatorer som overensstemmer godt med satsingens egne mål.

De fire stillingene hvert av de tilgodesette konvergensmiljøene mottar, fordeles som hovedregel mellom to eller tre fakulteter, og det må ansees som en styrke at et tiltak av denne typen administreres av en uavhengig og upartisk tverrfaglig enhet.

En kommende utlysning vil bli utformet for å sikre at mål om å løse samfunnsutfordringer oppfylles. Miljøene må beskrive planer for å søke ekstern finansiering allerede i søknaden, og dette vil bli fulgt opp gjennom perioden. Målet om å utvikle forskningsledere vil delvis bli nådd gjennom etablert drift av finansierte konvergensmiljøer og delvis ved egne dedikerte tiltak. Satsingen vil sørge for at konvergensmiljøenes erfaringer samles inn, behandles og tilgjengeliggjøres for andre.

En aktuell mulighet for å styrke tilgangen på ekstern finansiering utenom konvergensmiljøene, er utdeling av målrettede *såkornmidler* som stimulans til å søke støtte til tverrfaglige forskningsprosjekter. De to andre tverrfaglige satsingene har denne typen støtteordninger.

UiO: Livsvitenskap ønsker videre å opprettholde ordningen med en mulighet for å støtte andre prosjekter gjennom en åpen utlysning. Fra nesten samtlige miljøer som tidligere har mottatt støtte, har vi fått tilbakemelding på at denne har vært helt avgjørende for å få i gang det aktuelle tiltakene, som samlet bidrar til å oppfylle alle målene gjengitt over.

Utdanning

UiO: Livsvitenskap skal legge til rette for tverrfaglig utdanning på alle nivåer. Det inkluderer å:

1. gi studentene bred kompetanse, perspektiv og forståelse som er verdifull for arbeidslivet
2. gjøre studentene mer kjent med metoder og terminologier utenfor eget fagfelt slik at de som fremtidige forskere vil ha lettere for å innlede samarbeid på tvers av disipliner
3. bruke felles undervisning i tverrfaglige emner som et virkemiddel til å skape nye samarbeidsnettverk som også kan utnyttes i forskning
4. redusere eller fjerne strukturelle barrierer som begrenser migrasjon av studenter mellom institutter og fakulteter
5. stimulere tverrfaglig livsvitenskap gjennom aktiviteter utenfor ordinært pensum

Satsningens viktigste virkemiddel for å nå de to første målene blir å opprettholde ordningen med sommerstudenter, som utlyses bredt, er veletablert, driftes godt og får meget gode tilbakemeldinger i evalueringer. Statistikk fra tidligere år viser at studentene i overveiende grad benytter muligheten til å arbeide utenfor det forskermiljøet de befinner seg i til daglig.

Videre ønsker UiO: Livsvitenskap å videreføre og promotere ordningen med støtte til utvikling av emner innen livsvitenskap som er tilpasset en tverrfaglig studentgruppe og legger til rette for at studentene kan ta emner på tvers og bli kjent med metoder og terminologier utenfor eget fagfelt. Ved å ha som forutsetning at emnet må være åpent for studenter utenfor eget fakultet, vil vi høste ytterligere erfaringer om eventuelle strukturelle eller funksjonelle barrierer og søke å løse disse i samarbeid med enhetene. Tverrfaglige emner utvikles ved og i regi av instituttene, og da helst ett emne per institutt. Det er derfor vanskelig å se for seg at et spesifikt fakultet eller institutt ved UiO kunne stått bak et vidtrekkende tiltak av denne typen.

Det nyopprettede Honours-sertifikatet i livsvitenskapsinnovasjon, som er godt forankret på to fakulteter, vil også gi studentene utenfor eget fagfelt og bidra til å gi gode studenter en ettertraktet forståelse for innovasjonsprosesser innenfor livsvitenskap og dermed integrere innovasjon i utdanningen.

Satsingen ønsker å fortsatt stå som vertskap for arrangementet *Young Talents*, som utgjør en del av programmet under Livsvitenskapskonferansen. Dette er et meget populært treffpunkt mellom studentene og aktuelle næringslivsbedrifter og drar veksel på hele nettverket satsingen har bygget seg opp gjennom andre tiltak.

Målet om å støtte tverrfaglig livsvitenskap gjennom aktiviteter utenfor ordinært pensum kan nås gjennom støtte til relevante initiativer ved instituttene og fakultetene, som LagLivLab ved Fysisk institutt, og studentrettede aktiviteter i regi av Veksthuset for verdiskaping (UiO Growth House).

Innovasjon

UiO:Livsvitenskap skal bidra til å ta kunnskap i bruk som nye produkter og tjenester i samfunnet. Det inkluderer å:

1. identifisere, støtte og utvikle gode innovasjonsideer innenfor livsvitenskap og helse
2. styrke potensialet for å oppdage innovative løsninger gjennom etablering av tverrfaglige team.
3. bidra til å integrere innovasjon i utdanning og forskning og øke kunnskapen om innovasjonsprosesser blant studenter og universitetsansatte
4. bidra til å bygge nettverk på tvers av UiO og med eksterne partnere (klynger, næringsliv)

UiO:Livsvitenskap sitt fremste innovasjonstiltak, SPARK Norway programmet, bidrar til å nå alle målene og kan vise til meget gode resultater etter åpningen i 2018 i form av selskapsetableringer, lisensieringer og innhentet ekstern kapital. Dette ønsker satsingen å videreføre og -utvikle. En overvekt av de som blir tatt opp som «SPARKEes» kommer fra Det medisinske fakultet, men flere har også annen bakgrunn, og både mentornettverket og «management team» er genuint tverrfaglige. Det er et begrenset antall prosjekter som blir tatt opp og får intens støtte og opplæring over en periode på to til tre år, og programmet ligger meget godt til rette for å driftes av UiO:Livsvitenskap som en uavhengig enhet ved UiO.

Satsningen ønsker å opprettholde et nært samarbeid med Veksthuset og støtte konkrete tiltak som bidrar til å nå satsingens egne innovasjonsmål. Dette gjelder ikke minst etter at Veksthuset får ansvar for Enhet for innovasjon og samfunnskontakt i Livsvitenskapsbygget.

Kulturbygging

UiO:Livsvitenskap skal utbre kjennskap til livsvitenskap i samfunnet og fremme en inviterende, inkluderende og utviklingsorientert kultur innenfor livsvitenskapsfeltet ved å:

1. bidra til å bygge nødvendig kunnskap, ferdigheter og holdninger for å kunne identifisere og utnytte tverrfaglige muligheter innen både forskning, utdanning og innovasjon
2. skape møteplasser for alle sentrale aktører som virkemiddel for å styrke og utvikle fremtidig livsvitenskapelig forskning og næringsliv
3. iverksette hensiktsmessige tiltak for å sikre at virksomheten i Livsvitenskapsbygget, når det er i drift, oppfyller UiO sine ambisjoner og myndighetenes intensjoner

Norway Life Science – Livsvitenskapskonferansen viser UiO som en fremoverlent og proaktiv aktør innenfor livsvitenskapsfeltet og forsvarer etter det vi kan se målet om å bli «den viktigste møteplassen for livsvitenskap i Norge». Ved sin status som Oslo Science City Arena-arrangement er konferansen også et viktig virkemiddel for å utvikle et konstruktivt samarbeid med Oslo Science City, som med sine ressurser og forvaltning av industripartnere bidrar sterkt til å vise frem UiO sin toppforskning innen livsvitenskapsfeltet og posisjonere Oslo-regionen som et attraktivt sted for internasjonale etableringer og investeringer.

Ansvar for et slikt arrangement ligger ikke naturlig på noe enkelt fakultet, og erfaringen UiO:Livsvitenskap har opparbeidet seg med hensyn til planlegging og gjennomføring tilsier at satsingen skal fortsette å arrangere konferansen på vegne av UiO også i årene som kommer.

Videre skal satsingen bidra til å etablere møteplasser og en tverrfaglig kultur i Livsvitenskapsbygget som er nødvendig for å skape synergier og internt ved UiO og med OUS som styrker forskning, utdanning, innovasjon og fag- og metodeutvikling. Samtidig er det viktig å ha en satsing som ikke er helt sammenfallende med bygget, for å ivareta hele bredden av livsvitenskap ved UiO.

UiO:Livsvitenskap skal gripe muligheter for å utbre kjennskap til livsvitenskap i samfunnet og skape møteplasser, gjerne i samarbeid med ulike partnere.

Veien videre fra 2030

Dette dokumentet omhandler videreføring av UiO:Livsvitenskap i en tredje virkeperiode fra 1.1.2025 til 31.12.2029. Satsingen representerer en vesentlig del av rektoratets strategiske handlingsrom, og hvordan ressursene skal forvaltes fra 1.1.2030 bør planlegges i god tid. På grunnlag av en evaluering av hvert enkelt tiltak, må det bestemmes om det blir enten avviklet, overført til en ny midlertidig strategisk enhet, eller overført til en fast enhet ved UiO. Verdifulle erfaringer og resultater må formidles fortløpende gjennom hele perioden slik at de kommer til nytte for hele UiO også etter 2029.

For å sikre at aktivitetsnivået holdes på et tilfredsstillende nivå helt ut perioden, er det viktig at satsingen opprettholder en god dialog med universitetsledelsen.

Vedlegg:

Strategi for UiO:Livsvitenskap 2025 – 2029, vedtatt av satsingens styre 8. desember 2023.